

TERRA RUBRA

Full informatiu de la Vila de TARROJA - Any 16 - setembre-octubre de 2006 - Núm. 102

EDITORIAL

Tot el món viu convulsionat com mai a causa de conflictes, armats o no, que generen confrontació, desavinença o refús.

No cal pas fer-ne llarga llista, però si que convé que estiguem alertats dels perills i conseqüències que se'n deriven.

El nostre país, Catalunya, viu moments importants amb l'aprovació de l'Estatut, el qual ha estat bescantat i boicotejat en alguns indrets de l'Estat i ara pel "*Defensor del pueblo*".

No s'adona el Sr. Mugica que fent el que fa no defensa cap poble, sinó que enterboleix encara més la difícil convivència entre els pobles de l'Estat?

Caldrà que tots li diguem prou?

També l'Islam s'enfurisma per una citació, que ha fet Benet XVI, d'un text medieval i amenaça a tort i a dret.

Aquesta citació, podem entendre tots que potser no va ser oportuna, però que mogui amb tanta facilitat una reacció venjativa de proporcions imprevisibles tampoc s'entén.

Cada dia arriben immigrants d'arreu sense una política clara que els reguli i sense preveure la capacitat i les condicions d'acolliment.

La violència domèstica continua present en la nostra societat de manera constant.

Sovint es parla dels valors de l'ecologia, però només cal donar un tomb per veure papers, plàstics i porqueria en massa indrets.

Tot plegat, demostra actituds d'incomprensió, velles ferides, poca o gens predisposició al diàleg, comportaments injustos, poca voluntat i esforç o altres malures de la raça humana.

Una vegada més, convé canviar l'apassionament pel seny, el desafiament per la comprensió i la mandra per la voluntat i l'esforç.

NOTÍCIES

● Divendres dia 4 d'agost, com a preàmbul de la Festa Major, sopar de germanor al poliesportiu. Ple de gom a gom i amb l'obsequi d'una temperatura força agradable, vàrem poder assaborir l'esqueixada de bacallà com a primer plat i fideuà de segon, postres i cafè. Va acabar la nit amb espectacle, el qual va distreure força a tots els presents: acudits, demostració de ball de saló d'una parella mestra en el tema i el plat fort, fou el mag o il·lusionista que ens va fer passar una estona inoblidable.

Com cada any, en el dia de la Festa Major, es va organitzar cercavila, amb els grallers de Sanaüja, jocs de cucanyes per a la mainada, un trenet que donava la volta a la vila per a tots els qui volguessin pujar-hi, i ball a la plaça Nova al capvespre, diuen que per als balladors "carrosses". Mentrestant al poliesportiu, diferents conjunts de rock amb begudes i entrepans calents i freds a dojo, organitzat pel jovent. Diumenge, darrer dia de la festa, missa major i pica-pica a la plaça, a la tarda ball llarg al poliesportiu amb una orquestra que tenia tanta marxa com bon

ritme i que deixà entre els assistents un bon sabor de la festa. El temps atmosfèric, d'agradable temperatura i l'organització de tot plegat, van contribuir a la nombrosa afluència de jovent i veïns de l'entorn i també a la satisfacció personal i col·lectiva. De l'opinió general, hem pogut recollir que des de feia anys no s'havia fet una Festa Major tan complerta.

● El mes d'agost ha estat ple d'activitats. Els cursets de natació per als més petits iniciats el mes de juliol han seguit fins a la

tercera setmana d'agost. Ells han omplert de cridòria i d'alegria la piscina, encara que algun dia, la fresca a darrera hora de la tarda feia encongir el més valent.

Quan els cursets acabaven, aquest any també hem tingut activitats a la piscina per als grans, "Aqua gym", que a més de fer-nos passar una horeta mobilitzant articulacions i músculs d'aquelles maneres que no solem fer, ens hem divertit de valent i, sobretot, en sortir de l'aigua hem tingut l'oportunitat de comprovar com el relax i l'agilitat del cos, es nota ben diferent.

A tots els que aquest any no han tingut l'oportunitat de fer la prova, els invitem a que el proper any s'acostin a la piscina i en facin un tast.

La Laia Castellà, monitora d'aquestes activitats, ha estat una animadora competent i hàbil per a fer-nos-ho molt fàcil i deixar-nos gaudir a cor que vols.

- El dia 15 d'agost, continuant amb el programa de "divendres a la fresca", aquesta vegada dins la sala de la vila ja que al carrer i en hora de vesprada, potser la mateixa fresca no ens n'hauria deixat gaudir, l'intèrpret i solista "Sebas de Terra Rubra" va oferir al públic tarrojà una bona mostra del seu repertori d'havaneres.

Sebas, va arribar a Tarroja amb la seva família, com molts altres veïns a passar les vacances d'estiu. Aviat es va integrar amb la juvenalla de la vila i va participar dels jocs i entreteniments que les vacances oferien i també tots els cap de setmana que podia es desplaçava a la nostra població. A mida que han passat els anys, el Sebas, s'ha convertit en un jove que segueix participant de ma-

nera activa en totes les propostes que des del jovent s'ofereixen.

Aquesta vegada ens ha volgut oferir, al marge del que és la seva feina habitual, una vetllada d'havaneres s'acompanyava amb la guitarra i harmonitzava alhora amb

l'harmònica i al mateix temps arrencava les notes apropiades amb una bona tècnica musical.

Tot i que a l'inici de la cantada ens confessà que la seva veu no es trobava aquell dia en el seu millor moment, va poder delectar-nos amb un seguit d'havaneres sense que la veu li fes la guitza.

L'havanera, "Mariner de terra endins" que va formar part del seu repertori de la tarda, la va dedicar a totes les persones que des de terra endins, com diu la mateixa havanera, no han vist mai el mar, cosa difícil en els nostres temps, però tampoc és cap raresa trobar gent que han vist el mar molt poques vegades i que sobretot ignoren la duresa de la vida que solen dur els pescadors.

Mentre durava l'acte, havia anat preparant el cremat, com acostuma a fer-se en totes les cantades d'havaneres, el gran mestre de tal afer, Ramon Vergé de cal Noches, que vam poder assaborir lenta i tranquil·lament mentre la vetllada s'anava esgotant.

El capvespre fou molt agradable i com a mostra d'agraïment, el públic de manera espontània, li entregà una rosa.

L'assistència a la sala fou força concorreguda però, tot i que el jovent de la vila hi va fer acte de presència de manera força generosa, vam trobar a faltar potser els vilatans que en aquests actes organitzats en la població, encara els manca aquell bocinet de sensibilitat, per fer poble fora del mur de cada casa. Fóra bo doncs, de tant en tant, ser receptiu i compartir reunions, experiències i tertúlies, més enllà del nostre propi mur ja que el món és més gran que els nostres individualismes, que sovint ens duen al tancament i a l'aïllament en nosaltres mateixos. L'apropament amb qui compartim espais comú pràcticament tot l'any, tard o d'hora, troba la seva recompensa.

- El quart diumenge d'agost, les puntaires de Tarroja també van col·laborar en la tarda de puntaires a la veïna població del Llor. Aquesta trobada cada any es dilata més amb participació de més grups i de més bon gust.

Aquest any, el municipi ha estrenat una carpa per a poder festejar la Festa Major, si és cert, que el muntatge pot resultar una mica complicat però, també s'ho val l'espai acollidor que representa i sobretot la seguretat de sentir-se a l'aixopluc de les condicions climàtiques adverses, unes vegades calor, altres, amb la marinada que

bufa prou fresca a les nostres contrades, i per què no, de la pluja ja que les tardes a les darreries d'agost, alguna vegada també arriben mullades!

Les autoritats pertinents, van ser presents per fer la inauguració de la trobada,

al mateix temps que s'avançaven també a donar per inaugurat el carrer del Defora, gran millora per a la circulació i còmode per a tots els veïns.

L'exposició de puntes, que alhora es va poder visitar, amb detalls de diverses artesanies, podríem dir que culminà l'esforç i el bon gust que els veïns del Llor, amb exemple de convivència i sobretot de bona acollida, ens van saber transmetre.

- A Tarroja s'obren les portes d'una nova casa, cal Torres. Sempre és motiu de joia obrir noves expectatives, nous espais i noves convivències. El jovent té la il·lusió de quedar-se i crear vincles que sense cap dubte arrelaran. Enhorabona per haver escollit Tarroja entre altres poblacions.

- El jovent es mou i perquè en tinguem constància, dissabte dia 30 de setembre, van organitzar al local social de la vila, una xerrada "**d'Agricultura ecològica en cultius de secà**". Els ponents foren Charles-André Descombes, enginyer agrònom de l'associació

l'Era, Espai de Recursos Agroecològics, i Pep Bové, pagès de l'Espunyola. La presentació va córrer a càrrec d'en Quim Buil (jove afincat a la nostra població).

El Sr. Charles després de donar-nos una definició perfectament ajustada a l'agricultura ecològica es va encarregar de fer la introducció tècnica a l'agricultura de secà,

posant l'accent en el canvi de mentalitat que fa falta per aquesta mena de cultiu, prioritizant una menor producció i major qualitat, els tipus de compostatge i diferències, el treball del sol, la rotació de cultius, la falça sembra, la millora de l'entorn...

A tota aquesta exposició, el Sr. Pep va explicar la part pràctica que va transmetre amb un entusiasme que poc a poc va anar

encomanant a tots els presents. Ens parlà de la terra com a ésser viu i de quina manera hauria de ser tractada perquè ens retorni el que li demanem. Ens va donar una lliçó de filosofia pràctica, de paciència, d'esperança i sobretot d'estimació a la pròpia terra. Acabà la xerrada al cap de tres hores i escaig aca-parant l'atenció de tots els assistents. "No hi ha altre treball que el treball de formiga, ens digué, treballen de tal manera que mai se'ls grilla ni fa malbé el gra al formiguer."

Tots vam aprendre moltes coses.

• Tenim dècims per la rifa de Nadal, a partir de la segona quinzena d'octubre seran a la vostra disposició:

Les paperetes amb el número **37.392** tindran un cost de 4 euros en la participació de la rifa i 1 euro de donatiu.

Necrològiques

• En Josep Coma i Llorens ens ha deixat. El dia 27 de setembre va morir a Tarroja als 71 anys d'edat. El nostre més sentit condol a la Fina i a tota la seva família.

En Josep ha estat des del primer dia un col·laborador assidu per a la cultura tarro-genca i amb els seus escrits i els seus llibres ha fet present les subtilitats de la vida dels nostres pobles petits

Tots el trobarem molt a faltar i Terra Rubra ha perdut un dels més valuosos col·laboradors. Josep, tot recordant-te intentarem, a partir del teu exemple, seguir endavant.

• El dia 6 d'octubre morí a l'hospital d'Igualada, Aleix Llorens i Estany, a l'edat de 89 anys. Acompanyem la seva família, especialment la Ramona i els fills, en el seu dolor.

Ell, amb una llarga vida, ha sembrat bonhomia, optimisme i esperit de servei i, des de sempre, ha estat molt reconegut per tots els vilatans. El recordarem.

ESCRIUEN ELS NOSTERS LECTORS

Des del 9 d'agost passat l'Estatut de Catalunya ja és plenament operatiu i, per tant, els polítics ja poden endegar la tasca, suposo que un xic lenta, d'anar adequant-lo a les necessitats del nostre país. Ara bé, malgrat haver passat per una sèrie de controls que ens l'han deixat bastant retallat –recordeu l'acudit d'Alfonso Guerra- encara l'oposició no n'ha tingut prou, que ha presentat un recurs al Tribunal Constitucional acompanyat d'un altre del “Defensor del Pueblo” que s'ha afegit a la festa. Està clar que la pregunta que ens fem els ciutadans de Catalunya és: per què tant d'entestament vers el nostre Estatut? Segons el cap de l'oposició al parlament de

Madrid, per la senzilla raó que no hi poden haver diferències entre els pobles d'Espanya i, pels seus representants a Catalunya, amb l'afegitó que, a més d'insolidari, el considera excessivament intervencionista. Perfecte doncs, si tots hem de dur el mateix uniforme, no podríem començar per aplicar la filosofia del “tants caps tants barrets” a l'hora de pagar, de contribuir a les arques de l'estat?. O tots moros o tots cristians.

Catalunya porta segles creant riquesa; va ser la primera regió de l'estat, que va emprendre l'aventura de la industrialització quan, a la resta, l'agricultura era, gairebé, l'únic mitjà de subsistència amb l'agreujament que romanien grans extensions agràries en mans d'uns pocs propietaris que s'emportaven la major part dels beneficis derivats de llurs explotacions. Malgrat l'evidència, Catalunya mai va tenir cap mena de reconeixement dels successius governs, ans al contrari, patí una forta pressió fiscal que res tenia a veure amb els impostos que pagaven els contribuents latifundistes, quasi simbòlics en la comparança.

La història ens adverteix del viatge que l'any 1885 realitzà a Madrid una representació de la societat catalana amb l'objectiu de presentar al rei Alfons XII, llurs queixes per la discriminació que, en molts nivells, fins i tot el moral, patia Catalunya en relació amb la resta de províncies. El fet conegut en els llibres de text com: “El Memorial de Greuges”.

Uns anys després, el 1899, es produí per semblants problemes, el “Tancament de

Caixes” que consistí en que els industrials i comerciants catalans es negaren a pagar la “contribució” exageradament augmentada, per la qual cosa foren considerats pel govern de Madrid: “Separatistas y sediciosos”, així, tal com sona. M’he permès introduir aquestes falques històriques, a fi i efecte d’evidenciar que el problema econòmic s’arrossega des del passat. O sigui, fer bona la dita castellana: “La historia se repite”

Bé doncs, tornant a l’Estatut, vull deixar ben clar que, el que volem, o millor dit, el que exigim, no és altra cosa que les inversions de l’Estat a Catalunya estiguin a l’alçada del que ingresseu via impostos. No s’oblidi l’immens dèficit d’infraestructures, acumulat després de dècades i dècades d’abandonament i indiferència per part del govern central. En definitiva, no demanem res de l’altre món, simplement justícia.

No vull acabar aquest article sense recordar a aquells, dedicats en cos i ànima, mitjançant el suport de determinades empreses informatives, que ens han qualificat

d’insolidaris i altres adjectius que no cal repetir, que la propagació de notícies basades en la mentida i la intenció de confondre i fer mal, acaben passant factura. Per cert, alguna vegada coneixerem, per fi, les xifres de les secretíssimes “balanzas fiscales”? De debò que m’agradaria, pot ser així posaríem a cadascú al seu veritable lloc.

Quan surtin a la llum, aquestes línies, a Terra Rubra, desitjo que tot s’hagi normalitzat i que el desenvolupament de l’Estatut sigui una realitat. Ah! I que el nou govern de la Generalitat, no s’oblidi d’arranjar el ferrocarril que creua la Segarra, que bona falta fa. Oi Renfe?

ANTONI MOLINÉ I ROURA

Benvolguts amics,

He descobert la vostra interessant revista local, a través de la bibliografia del Rector de Vallfogona, lloc d’on soc originari, a més a més de tenir avantpassats vinculats a Malgrat.

Estic interessat en conèixer les llegendes que va publicar sobre el Rector de Vallfogona en els nùms.

73-76-79 del 2002. M’agradaria contrastar i saber si a Vallfogona ja es coneixen o no, atès que n’hi ha moltíssimes.

Tot agraïnt d’antuvi la vostra col·laboració, rebeu una cordial salutació

DOMÈNEC CORBELLA

LES RELACIONS COMERCIALS ENTRE CATALUNYA I PORTUGAL DURANT EL SEGLE XV

Els primers antecedents de relacions comercials entre Catalunya i Portugal ja els trobem al segle XIII, i sobretot, a partir del segle XIV. Per la Dolors Pifarré Torres sabem que al llarg del segle XIV, Lisboa era una escala segura dels vaixells catalans cap a Flandes. Això va fer que s'establissin importants colònies de catalans.¹ La Coral Cuadrada també ens parla del port de Lisboa com a punt de destinació dels comerciants catalans. Així “el 1361, Francesc de Puig, mercader de Barcelona, rep de Salomó Domasic, jueu de la mateixa ciutat, una comanda de vint lliures, per un viatge a Lisboa”².

En Luís Miguel Duarte, professor de la Facultat de Lletres de Porto (Portugal), en un dels seus articles, afirma que “al llarg del segle XV vaixells catalans freqüentaven, amb progressiva assiduitat, els nostres ports”³. Aquest mateix autor constata la presència, l'any 1432 a la ciutat de Porto, del mercader barceloní Martí de Reste. Deuria ser dels primers súbdits catalanoaragonesos en comerciar amb aquest port, pel que ens diu el propi Duarte: “el 1432, en el segon port del regne [Porto], la presència de mercaders aragonesos semblava encara poc freqüent”⁴.

Uns deu anys més tard, aquests intercanvis comercials ja semblaven més freqüents. Per l'Antoni de Capmany

tenim constància que “l'any 1443, els barcelonins i els portuguesos ja tenien mútua correspondència i ja comerciaven amb llurs ports respectius”⁵. A més a més, “a Lisboa també hi havien establert tràfic els catalans. Joan de Reverdit, hi tenia una casa de comerç administrada pel seu agent Berenguer Artigues”⁶.

Aquesta relació comercial no anava només en sentit Catalunya-Portugal, sinó també al revés, de Portugal cap a Catalunya. Per una carta citada per l'historiador portuguès Baquero Moreno, tenim coneixement de “l'existència d'una important activitat comercial portuguesa al Mediterrani durant el segle XV”⁷, tot i que al segle XIV ja hi trobem aquesta presència als ports catalans. L'any 1334, al port de Barcelona, foren segrestats set vaixells portuguesos

¹ DOLORS PIFARRÉ TORRES: El comerç internacional de Barcelona i el Mar del Nord (Bruges) a final del segle XIV, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2002, p. 74.

² CORAL CUADRADA: La Mediterrània, cruïlla de mercaders (segles XIII-XV), Rafael Dalmau Editor, Barcelona, 2001, p. 275.

³ LUÍS MIGUEL DUARTE: “Súbditos da Coroa de Aragão em Portugal no século XV. Comércio e segurança. Algumas notas”, Revista da Faculdade de Letras, Universidade do Porto, Porto, 1990, p. 71.

⁴ ídem, p. 75.

⁵ ANTONI DE CAPMANY: L'antic comerç de Barcelona, Editorial Barcino, Barcelona, 1937, p. 34.

⁶ ídem, pp. 34-35.

⁷ HUMBERTO BAQUERO MORENO: “Cartas do Infante dom Pedro aos Conselheiros de Barcelona”, Archivos do Centro Cultural Português, Vol. IV, Paris, 1972, p. 20.

carregats de blat⁸. Fins i tot a finals del segle XIII i principis del XIV, es constata la presència portuguesa al Mediterrani: “Vers la mateixa època, finals del segle XIII o principis del XIV, les gents de l’Atlàntic penetraren a la Mediterrània. Castellans, més tard portuguesos... Als inicis del Tres-cents apareixen al Mare Nostrum mercaders i marins de Castella; sevillans establerts a Barcelona i a València; a més dels marins bascos, gents de Bermeo i de Sant Sebastià, fins i tot de Galícia i Portugal especialitzats

d’aquesta consolidació portuguesa a casa nostra, és el fet que el 22 de novembre de 1446, el regent Pere de Portugal –pare del que després seria rei dels catalans Pere el Conestable (1464-1466)-, nomenava Gonçal de Cerdal cònsol dels portuguesos a Catalunya. “L’existència de nombroses demandes i qüestions com mestres de naus i mercaders nacionals que freqüentaven els ports del regne d’Aragó, constituí un preciós indicatiu de les intenses relacions econòmico-maríti-

en el comerç de la pesca salada per compte propi i de la llana al servei de Gènova”⁹. El mateix Baquero Moreno, ens confirma que a partir de finals del segle XIII s’intensifiquen les relacions comercials: “a partir del regnat de Dinis, Portugal intensifica el seu comerç marítim amb Aragó”¹⁰.

Pel què fa al segle XV, aquest mateix autor afirma que la “gran expansió del comerç portuguès al Mediterrani es donà a partir de la segona meitat del segle XV”¹¹. Un exemple simptomàtic

mes que es processaven entre ambdós països”¹².

Un altre autor com en Gonçal de Reparaz, ens ha deixat escrit, que ja durant el segle XIII es produïren intercanvis

⁸ ídem, p. 20.

⁹ CORAL CUADRADA: op. cit., p. 258.

¹⁰ HUMBERTO BAQUERO MORENO: “Portugal: do Mediterrâneo ao Atlântico, no século XV”, Revista da Faculdade de Letras, Universidade do Porto, Porto, 1996, p. 197.

¹¹ HUMBERTO BAQUERO MORENO: “Cartas do Infante dom Pedro ...”, p. 21.

¹² ídem, p. 21.

comercials entre ambdós regnes: “Els mercaders catalans que des del segle XIII sovintejaven les costes de Flandes, hi anaven i tornaven en naus generalment barcelonines que tocaven les costes portugueses i alguns d’ells, fins i tot, residien a Lisboa. Així, s’establí el contacte continu i regular entre Portugal i Catalunya des de la segona meitat del segle XIII. Les relacions s’intensificarien a la centúria següent i eren molt actives en els primers anys del segle XV... I si, com veiem, els contactes comercials eren nombrosos, no escassejaven tampoc els político-diplomàtics, com era lògic”¹³. D’aquestes paraules cal retenir sobretot les dates, segona meitat del segle XIII i primers anys del segle XV, perquè coincideixen amb l’establiment d’aliances matrimonials entre ambdós regnes al més alt nivell. Així, a finals

del segle XIII (1288) té lloc el casament entre Isabel d’Aragó, filla del rei Pere II de Catalunya, amb el rei Dionís I de Portugal. I a principis del segle XV (1428) assistim a un doble casament entre l’infant Pere de Portugal i Isabel d’Urgell, filla del Comte d’Urgell, i entre Elionor d’Aragó, filla de Ferran I de Catalunya, i Duarte de Portugal. Queda clara, doncs, la vinculació entre aliances matrimonials i relacions comercials en el cas de Catalunya i Portugal. I més en concret, la relació, al llarg de tot el segle XV, entre el casal d’Urgell i la casa reial portuguesa.

JORDI INDIANO
LLICENCIAT EN HISTÒRIA

13 GONÇAL DE REPARAZ: Mestre Jácome de Malhorca, cartógrafo do Infante. Contribuição para o estudo da origem da cartografia portuguesa, Coimbra Editora Lda., Coimbra, 1930, p. 41.

MARAGALL

Amb Maragall, encetarem una nova secció d'articles, dels quals se'n fa càrrec el nostre ben estimat col·laborador Dionís Prat, que tots prou bé coneixem. Potser en els articles que avui encetem hi trobareu un caire ben diferent del que ens tenia acostumats en Dionís, tot i que manté aquella faïçó d'ironia i de divertiment. En Dionís, em comentava en una de les converses que vam mantenir darrerament, que l'allunyament de la Segarra, per causes alienes a la seva voluntat, ha perdut una mica el context, tot hi que no el contacte, Terra Rubra ha estat un vincle força important per recuperar-lo. Ara, potser amb una visió diferent, des de Barcelona, seguirà escrivint per la nostra revista.

“Avui, -ens diu en Dionís- amb la col·laboració de Felip Ayats i Camprodón que és subscriptor de Terra Rubra des del començament, ha complert 84 anys. Tot i que físicament pateix limitacions, mentalment es manté actiu i amb ganes. Ell fou qui fa més de cinquanta anys m'introdueix en el complex joc d'escacs. Per aquest fet no li he guardat mai gaire rancor. Un amic és un amic”.

Errare humanum est

(frase que s'ha perpetuat amb els segles,
Pronunciada per algú que es deuria equivocar
diverses vegades a la vida)

Nascut el 1941 estudià Ciències Econòmiques. Va participar en la lluita clandestina contra Franco des dels anys 1960. Milità en el FLP (?) i en el FOC (Front Obrer de Catalunya). Va contribuir a la fundació de Convergència Socialista de Catalunya integrada en el partit dels socialistes de Catalunya (PSC-PSOE) el 1976. Entrà a formar part

de l'Ajuntament de Barcelona, del que era Alcalde Narcís Serra, en ser anomenat aquest, Ministre de Defensa per Felipe González. Va exercir el càrrec d'alcalde de Barcelona del 1976 fins 1997.

Per voluntat pròpia va abandonar l'Ajuntament i s'establí a Roma (any sabàtic). La gestió més important a l'Ajuntament fou l'organització dels Jocs Olímpics del 1992-idea auspiciada per l'ultra franquista Samaranch. En les eleccions autonòmiques posteriors del 1999 i 2003, com a president del PSC, es presentà a la presidència de la Generalitat. En ambdues, encara que el PSC fou el partit més votat, CIU obtingué més escons. L'any 2003, gràcies a les forces d'esquerra, li permeté constituir un govern tripartit (PSC-ERC-ICV) i va ser investit President de la Generalitat de Catalunya. (desembre 2003)

Lamentables els saltets pallasívols que feu Maragall, tant en l'adjudicació dels Jocs Olímpics com cada vegada que, equivocadament, es creia PRESIDENT, sense tenir en compte els escons aconseguits i no pas els vots. Coses d'aquesta rara i demagògica democràcia que creiem gaudir. Hi ha hagut altres pactes, el darrer, el de Zapatero-Mas. Per no variar, primer ESPANYOLISTES

que CATALANISTES. Arribo a la conclusió que el PSC no vol separar-se del PSOE i de Catalunya, perquè creu –i potser amb raó– que els vots que tindria en unes eleccions autonòmiques els faria quedar per darrera del PP i esdevenir els darrers de la colla.

FELIP AYATS

El proper 1 de novembre tindran lloc les eleccions per la Generalitat de Catalunya. Acabarà així el mandat del Sr. Maragall. El mèrit més gran del darrer President haurà estat potser el de ser nét de Joan Maragall, un dels poetes més importants de Catalunya, qui sap si el primer.

De tota la vida, això de ser parent d'un personatge famós acostuma a ser bastant perjudicial pel nouvingut. Així, per exemple, recordo entre altres, el cas del fill d'en Ricardo Zamora, el llegendari porter de futbol. El fill, que també es deia Ricardo, jugà també al futbol, i em sembla que fins i tot a primera divisió. Sempre passà desapercbut. La gent, que el veia jugar, deia aviat: "Qui era un gran porter era el seu pare". En aquests casos, ser fill no és cap avantatge, és una etiqueta que fa nosa.

Aparegué Maragall com a alcalde quan Narcís Serra deixà l'Ajuntament i passà Serra a ser Ministre de Defensa nomenat per Felipe González. Observeu com els polítics practiquen allò del joc de l'oca: "De oca a oca i tiro perquè me toca".

Però Maragall portava un cansament a sobre. Aquests càrrecs polítics són molt més durs del que sembla. Aquests àpats abundosos, aquestes menges delicades però corrosives i, més que res, quan van regades de vins i caves de qualitat poden afectar a qualsevol. En aquest aspecte és menys nociu l'àpat d'un manobre o d'un altre obrer, encara que el darrer cas augmenti el risc d'accident de treball pròpiament dit.

Maragall exposa amb deguts raonaments que ha de prendre un any sabàtic. Un any de descans. Deixa, doncs, l'alcaldia a mans d'en Clos, que no sembla tan agobiat perquè encara no ha encetat la gloriosa idea del Fòrum. Se'n va, per tant, a Roma (en Maragall, no en Clos).

En el camp progressista, en Maragall ha divulgat sempre les seves conviccions federalistes, teories que a Espanya, si es prediquen amb una certa insistència, s'aconsegueix que a més d'un se li arriessin els cabells. "Estos catalanes, cuando se ponen así, son peores que los vascos".

Hi va haver uns moments que es va teoritzar quin partit era més de dretes: PSC o el PSOE. El poble català ho resolgué sempre amb el seny habitual: "Nosaltres a votar Convergència i Unió, i llestos, i Visca Catalunya!"

Maragall, entre altres entremaliadures, expulsà de conseller Carod Rovira perquè aquest tingué algun contacte per iniciar converses amb ETA. Després hem vist com el govern de Zapatero...

Com a fi de festa, una mica d'alegria. Maragall ha escollit l'1 de novembre com a dia més indicat per a les eleccions catalanes. Dia que la gran majoria de la població el ve dedicant des de fa molts anys a portar flors al cementiri per als familiars difunts. Dia de morts, però dia festiu i que té l'avantatge que l'amo no haurà de pagar les hores necessàries per anar a votar, si se celebressin en jornada laboral normal. Tots en sortim beneficiats, doncs. En una mà, la papereta. En l'altra, el ramet de flors per l'oncle Serafí, que no oblidarem mai.

DIONÍS PRAT

TESTAMENT DE FRANCESC CASTELLÓ (TARROJA)

El testament és la declaració en la què una persona disposa el destí dels seus béns a favor d'un o més hereus i pot establir també llegats i altres disposicions per després de la seva mort.

Unadelesmaneresdefer testament, molt usada en els anys que ens ocupen, era habitualment davant del rector de la demarcació parroquial on es trobava el testador, quan es tractava de localitats sense notari.

Vet aquí, la còpia del testament que Francesc Castelló feu l'any 1829, no sabem si en ocasió d'emmalaltir inesperadament o potser perquè considerà arribada la seva hora. El cert és que uns centenars d'anys enrere, a diferència

d'avui, la mort era molt més present en la vida quotidiana i no es defugia parlar-ne obertament en família, ni tampoc fer les preparacions o recomanacions pertinents si es preveia en hora propera.

En aquest cas, el testamentari, no sembla que tingués massa béns a repartir, o tal vegada només li interessava deixar clar el que volia per les seves filles, que segons es desprèn de les declaracions que fa, encara solteres, aquest deix, podia salvar-les d'un mal hereu o tal vegada d'una pubilla rànica, que les fes sortir de casa amb la roba posada i res més.

Les noies de Tarroja

Curiós, si més no, el que dicta en el darrer punt del testament; perquè les seves filles rebin el que en voluntat els deixa. S'han de casar doncs, amb el consentiment de sa mare i dels marmessors. Pobres noies!, prou costa entendre's entre dos, que només fa falta que en la tria hi siguin quatre a posar-se d'acord i les que més part hagin de tenir-hi no comptin gens en la selecció.

Avui, si em permeteu un mica el paral·lelisme, la nostra societat amb l'alliberament de la dona no suportaria de cap manera aquest fermall, però ben properes a nosaltres trobem sovint dones d'altres cultures, que resten encara sotmeses a l'home que la família els ha triat, que resten obedients i marginades a casa, sense poder aprendre ni tan sols l'idioma del país per a poder-se comunicar.

A l'any 2006, encara ens queda molt...

“Còpia de les disposicions que feu Francesc Castelló de Tarroja en favor de las suas fillas, com consta en son últim testament pres per lo Rdo. Joan Serra

Rector de la Preñanosa com a Regent y Casla de Tarroja als 17 de Setembre de 1829.

§- Vull que a las mias fillas en cas de Matrmoni los sia donat cent cinquanta lliuras ab las pagas ben vistas a ma mullar o amb tres pagas y las robas los donaran quatre de cada cosa.

§- Per sia de llegat pagador una vegada tan solament, deixo a mes fillas Josepha, Maria, Francisca, Theresa, deu reals a cada una.

Consta tot lo testament.

Tarroja 7 de març de 1850.

Fr^o Serra Presbitero.

Hereva universal a Josepha Castelló sa primera filla.

§- Vull que lo que assenyalo per dot a mas fillas los sia donat casantse ab consentiment de sa mare, y marmessons.

Deixo Marmessons, tutors y curadors a Joseph Castelló, germá meu de Bellvehi y, Ramon Soler de Vergos de Cervera y Ramon Sole de Tora.”

JOSEFINA CARULLA I PORTA

Full informatiu de la Vila de Tarroja

Consell de Redacció: *Josefina Carulla, Josep Coma, Josep Condal, Narcís Saladrígues i Mercè Torra.*

Col·laboradors: *Jeroni Artigas, Josep M. Llobet, Ramon Castellà, Jaume Secanell, Alba Vallés, Núria Verdés i Ramon M. Verdés.*

Correcció: *Servei Comarcal de Català del Consell Comarcal de la Segarra*

<http://www.terrarubra.net>

c/e: revista@terrarubra.net

Els articles publicats reflecteixen únicament l'opinió de qui el signa.

Núm. de compte per als subscriptors: 2013 0315 22 0200665270

Edita: «**Comissió d'Estudis Tarrogencs**»

C/ de l'Església, 1 - Tel./ Fax 973 52 00 65 - 25211 TARROJA

Muntatge i impressió:

Saladrígues, S.L. - Ctra. de Preixana, s/n - 25250 BELLPUIG

Dip. Legal: L-2107 - 1990

Consell
Comarcal
de la Segarra

Ajuntament
de Tarroja

MISSA D'ESTIU

M'agraden les misses d'estiu! Trobo que trenquen una mica la rutina de les de tot l'any. Hi trobes a faltar molts dels habituals i, en canvi, hi veus novinsguts que hi donen un toc d'exotisme, d'estrangeria...Éssers amb una altra manera de vestir i, fins i tot, de comportar-se. L'altre dia mateix, tenia al banc veí un senyor que en donar-me la pau li vaig guipar, així de passada, una barba espessa i un jersei gruixut. Quina calor! Anar així en un dia de calda de juliol. Més tard, sortint de missa, aquell senyor demanava caritat a la porta de l'església. Si ens havíem donat la mà bé valia ajudar-lo!

Calor! A l'estiu ja toca, a no ser que us trobeu en una església de poble de parets gruixudes, que roman tancada tota la setmana i només hi assisteixen quatre gats comptats. En canvi, en aquestes esglésies de capital de comarca

amb bona lluminària i una assistència més que regular –parlo de missa major– la calor pot arribar a ser angoixosa, de manera que no em va estranyar gaire que una senyora que feia una estona que tenia un cert desfici, s'aixequés i anés cap a la sortida del temple. Deu anar a prendre una mica l'aire, vaig pensar. Equivocat, aquella senyora va treure unes monedes de la bossa –vint cèntims, suposo– va tirar-los a l'esclatxa de les almoines del full parroquial, en va agafar un i va tornar a seure ja més tranquil·la tot ventant-se amb aquell vano improvisat.

Amb aquest transvasament de personal per motiu de les vacances pot ocórrer que faltin els habituals de les lectures i això et pot produir una alegria suplementària com quan un voluntari veus que no és de parla catalana –algunes vocals tancades i esses sordes,

poca cosa- però s'esforça en l'entonació i li dóna el sentiment que pertoca. Com li agraeixes! Alguna altra vegada també veus algun senyor? Que en trobar-se amb una missa en català surt com si es trobés en una reunió de dimonis i remuga alguna cosa de l'espanyol. Jo li voldria dir que el català també és espanyol, almenys és una llengua que es parla a Espanya; ara bé, si ell considera que nosaltres no formem part d'Espanya, caram quin favor ens fa! Llàstima que no pensin així els manaires de Madrid!

Bé, deixem aquestes elucubracions i tornem a missa. Allà a la vora hi ha una de les poques nenes que hi podeu comptar. La xiqueta, cinc anyets, està la mar d'atenta... regirant la bossa de sa mare. Ah! Al moment oportú també entona millor que jo alguna de les melodies que acompanyen la litúrgia. Els infants! Que en són de macos! Ara mateix les senyores que passen la bacina per la capta han començat el seu recorregut i un altre xiquet, no dèiem que no hi havia canallona? No m'interrompeu, sisplau! Que fins ara només he parlat de dos. Bé, com anava dient aquest xiquet, també uns quatre o cinc anyets, ja té una moneda a la mà per dipositar-la a la plateta. És tan bufó el minyó! Mireu si n'és que la senyora, això que és una de les que té la vista fixa en la bacina a veure que hi tiren, a més de fer-li la rialla, s'aplana una mica i li fa un petó. El petit

ja sap que quan li fan un petó no s'ha de fregar la galta ni que li faci reparo; però hi ha una altra cosa que encara no han tingut temps d'ensenyar-li i li surt espontàniament un "punxes!" que se sent per tots aquells bancs de la vora. Sa padrina, que era qui l'acompanyava hagués volgut fondre's. (Ara imagineu-vos la voluntària de la capta).

Aquesta canalla d'ara! I la d'abans?

El dia de Sant Cristòfol de mig segle enrere i en un poble de la Segarra, sortint de missa el mossèn va beneir els quatre vehicles motoritzats que hi havia i posats a fer, va beneir tota la canallota que anava amb bicicleta. Com que era migdia i feia un sol de justícia no estalviava l'aigua dels "asperges" que, la majoria rebies amb força alegria. Tots no. Una mocoseta que encara no havia fet els dos anys i damunt d'una bicicleta de tres rodes, en rebre aquella quasi pluja, li va engaltar: "Lleig! Pipí i caca als porons (pantalons)!".

Amb totes aquestes, jo compleixo bé el precepte d'oïr missa els diumenges i altres festes de guardar? Home, no voldreu pas que em posi a comentar les lectures i el sermó! Per altra banda, no crec que una mica de sal hi faci cap mal i, si vaig equivocat, confio que Nostre Senyor, aquesta d'avui, no se l'apuntarà.

JOSEP COMA

Hostal
Caumet
Fundat el 1890
TORÀ

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel./Fax 973 47 30 77
25750 TORÀ (Lleida)
www.svt.es/caljaumet
e-mail: caljaumet@svt.es

Tel. 973 53 16 73 - Part. 973 53 16 06 - Av. Mil·lenari, 38 - 25200 CERVERA

CAIXA CATALUNYA